

Газет 1948 ж.
20 сәуірінен
шыға бастады

Қазақ университеті

Әл-Фараби атындағы Қазақ Мемлекеттік ғылтық университетінің газеті

№ 5 (1245),
сейсенбі,
7 қараша,
1995 жыл

Университетская наука сегодня

З. А. МАНСУРОВ

доктор химических наук, проректор по научной работе КазГУ им. аль-Фараби

Несмотря на все коллизии сегодняшнего времени университету удалось сохранить огромный научный потенциал, созданный нашими предшественниками. Мы не стоим на месте. В прошлом году наши коллеги защитили 15 докторских и 50 кандидатских диссертаций.

В университете функционирует 9 докторских, 10 кандидатских специализированных советов, где проводят защиты по 46 научным специальностям. В аспирантуре на очном и заочном отделениях обучается более 500 человек по 66 специальностям. В настоящее время в КазГУ работают свыше 140 докторов и 700 кандидатов наук.

Научно-исследовательская работа проводится по программам финансируемым Министерством науки и новых технологий, по приоритетным направлениям науки и хозяйственным на создание научно-технической продукции с казахстанскими предприятиями. Тематика исследований непосредственно связана с повышением качества подготовки специалистов и научных кадров, ростом квалификации профессорско-преподавательского состава КазГУ. Благодаря такому научному потенциалу удалось сохранить стабильность, а по отдельным показателям добиться лидирующих положений.

Всего по университету в 1995 году выполнялось 327 тем с общим объемом финансирования 17,89 млн.тенге. Следует отметить, что фундаментальные исследования являются основными для всех научных направлений и составляют более 280 тем с объемом 13,24 млн.тенге. Всего 46 хозяйственных тем, что маловато, поэтому необходимо расширить работу с заинтересованными организациями.

В НИИ новых химических технологий и материалов разработана комплексная схема переработки казахстанской нефти различных месторождений; получены антивирусные препараты на основе растительного сырья республики; безцианистые и безртутные методы получения золота из бедных руд. НИИ экспериментальной и теоретической физики является головной организацией по республиканской

программе "Научно-исследовательские работы по техническому проекту международного термоядерного экспериментального реактора "ИТЭР". Научная работа недавно открытого института проблем экологии связана с экологическими проблемами водных экосистем Казахстана.

В Патентное агентство подано 15 заявок на изобретения, получено 15 положительных решений на выдачу предварительного патента и 23 авторских свидетельства. Советом НИРС проведены конкурс на лучшую научную работу студентов по естественным и гуманитарным наукам, республиканский конкурс студенческих работ по 7 разделам, студенческая конференция. В разработке хозяйственных тем участвовало более 100 студентов, что позволило выявить наиболее талантливых и способных, обладающих склонностью к научной работе.

КазГУ является единственным вузом Казахстана, который принят в Международную Ассоциацию университетов (МАУ) и одним из учредителей Евроазиатской Ассоциации университетов. Хотелось бы отметить также, что наш университет стал одним из инициаторов создания в 1995 году Международной сети сотрудничества университетов Европы и Центральной Азии с центром в Италии (г.Рим, университет Ла Сапиенса). Основной задачей новой организации является осуществление совместных научных проектов.

В настоящее время учёными КазГУ представлен обширный демонстрационный материал на научную выставку "Казахстан-95" в Сан-Диего (США), что открывает перед учеными КазГУ перспективы взаимовыгодного сотрудничества и представления своих научно-исследовательских разработок на широкий американский рынок.

Студенттерге демеу болу - міндетіміз

Тағы бір оқу жылы есік қаққалы көп уақыт өте қойған жоқ. Әсіресе, студенттердің оқитын нағыз қарбалас шағы осы болар. Олардың сан алуан мәселесін шешіп отырған университеттің студенттер бөлімінде болып, осы бөлімнің бастығы Жарқынбекова Тілеухан Жарқынбекқызына тілшіміз Гүлмира Сұлтанбаева жолығып, бөлім жұмысы, студенттер мәселесі жөнінде әңгімелесті.

курстан шығып қалған студенттер оқуға қайта қабылданбайды. Әрі қарай оқуға қайта қабылдау тек шілде айында ғана

жетті аяқтайды. Олардың бірі бес жылдықтан соң, екіншісі бакалаврлар болып отыр. Әрі біздер әрбір оқу жылы аяқталарда республиканың барлық министрлік, әкімшілік ұйымдары, кеңселері, жоғары не орта білім беру орындары, мектептерге қатынас қағазын жібереміз. Ондағылар бізге бірінші ақпанға дейін қандай маман қажеттігі жөнінде арыз беру керек. Оқу бітірген жас мамандар 3 жыл бөлінген қызмет орнында еңбек ету керек. Ал 3 жасқа дейін баласы бар, бірінші, екінші топтағы мүгедектерге еркін жұмысқа түру мүмкіндігі берілген. Біздің бөлімде атқарылар істің ауқымы міне, осындай жанжақты. Біздегі қызметкерлердің кейбірі университеттің сырттай бөлімінде оқиды. Өз ісіне тиянақты екі қызымыз - Әлия Небағатова мен Айнұр Оразалиевалар да студент. Мамандарымыз құжаттық, архивтік істерді қолмен атқарады. Бұл жағдай істі алға жылжытуға кедергі келтіреді. Жақында бөлімге компьютер берілсе бұл қиындықтан да құтылармыз. Ата-ана сенім білдіріп, астанаға оқуға жіберген ұлқызынан үлкен үміт күтері анық. Сондықтан да біз өр студенттің жеке мәселесіне келгенде жалықпастан көмек көрсетіп, дер кезінде демеу болғымыз келеді.

- университетте он екі мыңның үстінде студенттер оқып, білім алуда. Олардың ішінде жеті мың күндізгі бөлімде, сырттай бөлімде төрт мың үш жүз, ал кешкі бөлімде жеті жүз елудей студент оқиды. Студенттер бөлімі соларды оқу, академиялық демалыс беру, үш сабақтан көп қарызы бар студенттерді оқудан шығару секілді жұмыстармен айналысады. Әсіресе, рейтингтік оқу жүйесі енгенлі сабаққа уақтылы қатыспай, студенттер қажетті балды жинай алмай, сессияға жіберілмей қалады, нәтижесінде оқудан шығып қалады. Түрлі себептермен оқудан шығып қалған студенттерді оқуға қайта қабылдау жөнінде университеттің үлкен кеңесінде бекітілген арнайы мәлімдеме бар. Бір рет оқудан шыққан студенттің сол күннен бастап 10 айға дейін еңбек стажы болу керек. Жұмыс орнынан мінездеме, кепілдеме керек. Онсыз оқуға қайта қабылдамайды. Оқудан шыққан студентке қайта қабылдау үшін төрт жыл мерзім беріледі. Бірінші

жүреді. Биыл сырттай оқу бөліміндегі студенттер осы рейтингтік жүйеге көшті.

Бізге студенттер ауырып қалса оларға академиялық демалыс гуралаймыз. Кейде ауруханаға түсіп, емделіп шыққанша көп уақыт өтіп кетеді. Сондықтан деканаттағылар студент ауырған жағдайда онымен хабар-ласып, қадағалап отыру керек.

Бөлімде студенттерге байланысты тұрмыстық-архивтік құжаттарды сақтаймыз. Мұның өзі бізге үлкен күш. Біздің жұмыс деканаттардағы методистермен тығыз байланысты. Мәселен, студенттердің правосын жетік түсіндіру олардың міндетіне жатады. Оларға қажетті анықтамалар іліп қою керек. Шетелге кететін, шетелден келетін студенттердің құжаттарын толтыру қиынға соғады. Өйткені білім министрлігі бекіткен арнайы құжаттық жүйе, бланкілер, диплом, сынақ кітапшасының белгілі формасы жоқ. Сондықтан осының бәрін өзіміз даярлаймыз. Оның үстіне биыл қатарынан екі түлек оқидері универси-

Қазақ Мемлекеттік Әл-Фараби атындағы Ұлттық Университеті Ғылыми Кеңес мәжілісханасында "Шығыс-Батыс" мәдениеттер тоғысы" атты II Халықаралық симпозиум басталды. Симпозиум қазан айының 24-27 жұлдыздары аралығында өтті.

"Шығыс-Батыс" мәдениеттер тоғысы"

Алғашқы халықаралық симпозиум 1992 жылдың маусым айында осы шаңырақта өткен еді. Симпозиумды ҚазМУ-дың философия кафедрасы мен философия мен саясаттану факультеті ұйымдастырды.

Оған жүзге жуық Қазақстан, Әзбекстан, Ресей, Түркменстан, АҚШ, Пәкістан, Оңтүстік Кореядан ғалымдар мен мамандар қатысты. Симпозиумге қатысушы ғалымдар материалдарының басты тақырыбы Қазақстан, Орта Азия және Ресейдің экономикалық реформа, саясат, қоғамдық өмірдегі мәдени арналар тәжірибесін талдау және мемлекет аралық келісім мен еліміздің іргелес көрші мемлекеттер мен шетелдермен қатынас жасау туралы мәселелерді талдау болды.

Симпозиумның жалпы "жобасы" үшін үш негізгі концептуальды парадигмалар ұсынылды. Олар: тәжірибе талдау; "уақыттағы рухани жағдай" туралы; қазіргі Қазақстан шынайлығы.

Демеушілер: "Эберт" қоры (Германия), "Сорос-Қазақстан" қоры, "Жанна" сауда үйі, "Интеринвестбанк" (Алматы).

Завершившийся недавно в КазГУ симпозиум "Восток-Запад: диалог двух культур" еще раз ярко продемонстрировал необходимость укрепления и расширения связи между разными этносами. Начало данного диалога было положено аналогичным мероприятием, состоявшимся у нас три года назад. В нынешнем симпозиуме приняли участие более ста

Восток - Запад: диалог двух культур

специалистов и ученых из США, Узбекистана, России, Туркменистана, Казахстана, Пакистана и Южной Кореи. Главной темой, вокруг которой шли бурные обсуждения, был обмен опытом в политической, экономической и культурной областях. Как выяснилось из диалогов, у нас становится все больше и больше точек соприкосновения. И нужно, чтобы поток взаимобмена все больше набирал темп. По итогам симпозиума будет выпущен специальный сборник, в котором найдут отражение все обсужденные темы. Спонсорами симпозиума выступили: фонд "Friedrich Ebert" (Германия), фонд "Сорос-Қазақстан", торговый дом "Жанна" и Интеринвестбанк (Алматы).

Жазира БЕГАЛИЕВА, студентка КазГУ

Зиялылар ордасы

Қазақтың Әл-Фараби атындағы ұлттық университеті туралы жыр

*Тұрсынхан ӘБДІРАХМАНҚЫЗЫ,
Қазақстан халық ақыны*

Көзің сал өркенді елге, өнер асыл,
Білім ал, ғылым игер деген асыл.
Арманы Шоқан, Абай, Ыбырайдың.
Барласаң жан-жағыңды бүгін асыл.

Осынау ертегідей сыры тылсым.
Ақ сарай айқара ашық, демес кімсің.
Теңіздей тұңғығын сүзіп өту,
Тайсалмас табандыларға да бір сын.

Ғылымның бастау алар көзі осы,
Жалқаумен жан ауыртпас келмес қошы.
Еңбектен ләззат тапқан талапты мен
Ерінбес мекнат кештің мәңгі досы.

Нұр құйып жас буынның кеудесіне,
Дөн егіп Арыстанбапша зердесіне,
Ең дара зиялыны Фараби ғып,
Өсірген бағдаршы ғып ел көшіне.

Осылай зиялылар тобы өскен
Тер төгіп, терең білім - теңіз кешкен.
Мұхтар аға, Қажекең, Бейсекең, Есағандар,
Талайға тағылым беріп, тұсау қоскен.

Бұлардан тәлім алып қанша буын.
Жасауда әр тарапта ғылым нуын.
Тұрсынбек, Әбсаттар мен Зейноллалар,
Көпжасар келеді ұстап үрдіс туын.

Тереңдеп ойға қалсаң толқып жүрек,
Мақтанш сезімі артып кетеді үдеп.
Қазақта бүгінгі өскен зиялының
Көбісі осы уядан ұшқан түлек.

Ақындар, журналистер, жазушылар,
Ел десе, екі ойланбас, жан ұшырап
Өлшемі жоқ сананың өкілдері,
Бұл салада тапқаны, табысы нар.

Сонымен бір кездегі ҚазГУ-град
Тәуелсіз елім бүгін қайта құрап,
Ұлттық зиялылар Ордасы деп
Атады риясыз халқым ұнап.

Менің де ұшқан мұм, мақтанышым.
Есімін Фарабидің ақтары шың.
Әлемдік ғылым үшін Ғұламаша
Дамытар талай тұлпар баптары шың.

Солардың басы мынау жаңа буын,
Қалтқысыз сүйетұғын жерін-суын.
Асырып Ер намысы, Ел мерейін,
Көтерді Нұрсұлтаным елдік Туын.

Іздемей шен-шекпенді, үлкен сыяды,
Қазақтың намысы үшін құрыш құйды.
Халқының Ұлы Арманы - Тәуелсіздік,
Екенін танып және ішке түйді.

Сондықтан ел ісіне араласты,
Кім айтар ойлады деп қара басты.
Қазақтың Елбасының пікірі деп
Санасып, таныды өлем дана басшы.

Қазақтың елім деген ұлы-қызын
Атасам, болары анық ұзақ тізім.
Әлихан, Ахан, Жахаң, Тұрарлардың
Келеді жаңа буын жалғап ізін!

Ғалым - ұстаздың мерейтойы

Қазан айының 25-інен 27-іне дейін университетте дифференциалды теңдеулер кафедрасының меңгерушісі, Қазақстан Республикасы ҰҒА-сының мүше-корреспонденті, профессор Қасымов Құлжабай Әбдіқалықұлының 60 жасқа толу құрметіне математика мен механикадан мектеп-семинар өтті.

Семинар ұйымдастырылып жатқан кезде оны қала кәлемінде өткізу жоспарланған еді. Бірақ семинарға қатысам деушілер тек Қазақстанның түкпір-түкпірінен емес: Қырғызстаннан, Ресейден: тіпті Түркиядан және тағы да басқа елдерден 200-ден астам адам келді.

Осынышама ғалымды университетімізде таныстырып отырған Құлжабай Әбдіқалықұлы 1935 жылы қыркүйектің 25-інде Таразды қорған облысының Талапты ауылында өмірге келген. 1957 жылы Қазақ мемлекеттік университетін бітіріп МГУ-дің аспирантурасында оқыған. Содан бері 110 ғылыми жұмыс жазып, 30-дан астам ғылым кандидаттарын тәрбиелеген. Солардың екеуі бүгін профессор атағына ие болып отыр.

Осы күнде Құлжабай Әбдіқалықұлының құрған ғылыми-зерттеу ұжымы өз жұмысын одан әрі жемісті жалғастыруда.

Сұңқар ТҰРСЫНҰЛЫ,
ҚазМУУ-дың студенті

Университет қалашығы жылдан жылға жақсарып, кеңейуде

Биология музейі

Қазак мемлекеттік Ұлттық университетіміздің мақтан тұтарлықтай көрнекті орындары жетерлік. Солардың бірі - университеттің биология музейі. Ол 1984 жылы шілде айының 5-інде құрылған. Музей іші әртүрлі микрорадиамалармен; өсімдік, жануарлармен безендірілген. Биология факультетіндегі токсидермиялық лаборатория экспонаттарды жасаумен шұғылданады. Мұндағы дүниелердің көпшілігі марқұм Эвальт Феодорович Роди-

новтың өз қолымен жасалған дүниелер. Бұрын экспонаттарды зоопарктен алып тұратын болса, қазір ондай жағдай жоқ. Музейге күніне кем дегенде 40 адам келеді екен. Шет елдіктердің өзі көргенде таң қалатын дүниелер мұнда жетерлік. Музей негізінен үшке бөлінген. Жалпы алғанда, негізінен - табиғатты қорғау мәселесіне қатысты нәрселер көп кездеседі. Бүгінде музейде 11 адам жұмыс істейді. Олар сол жердің тазалығына, тәртібіне жауап береді.

Алайда, осындай әдемі музейіміз жоғарыдан көмек күтеді. Қатты жаңбыр, қар жауғанда тесік жерлерінен су тамшылап экспонаттарға зиянын тигізетін көрінеді. Оның үстіне құрылғалы бері әлі жөндеу жұмыстары жүргізілмейті, іші салқын. Осы жағдайларды қолға алсақ нұр үстіне нұр болар еді. Әйтсе де, университетіміздегі мақтан тұтарлық музейдің болашағы зор. Шын ниетімен келушілерге музей есігі әрдайым ашық.

Айзада ӘМІРБЕКОВА,
КазМУУ-дың студенті

Из истории КазГУ

Год 1934

15 января состоялось открытие КазГУ.
15 января открыт биологический факультет.
15 января открыт физико-математический факультет.
19 января начались занятия в КазГУ.
23 января созданы кафедры зоологии, ботаники, математики, химии и политэкономии.
В январе началось создание фундаментальной библиотеки университета.
1 сентября открыт химический факультет. Первым ректором КазГУ назначен доцент Ф.Т.Оликов.
5 декабря университету присвоено имя С.Кирова.

Суретте: Халықаралық Ғылым Академиясы Жоғары Мектебінің Президенті, профессор В.Е.Шукшунов биология музейін аралауда. Солдан оңға қарай: университет ректоры профессор К.Н.Нәрібаев, университеттің ғылыми істер жөніндегі проректоры З.А.Мансұров, ғылыми хатшы А.И.Купчишин.

Несмотря на несовершенство многих демократических механизмов, в нашем обществе уже существует немало законов, которые направлены на социальную защиту населения. В будущем мы планируем постоянно знакомить своих читателей с законами и подзаконными актами, касающимися студентов и преподавателей. Сегодня "Казак университеті" публикует выдержки из Постановления Кабинета Министров Республики Казахстан от 31.03.95г. №376. "О неотложных мерах по социальной защите детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, и о натуральных нормах расходов на облудирование и питание детей, воспитанников, учащихся и студентов учреждений образования".

п.5 Студенты из числа детей-сирот и детей, оставшихся без попечения

родителей, находящихся под опекой, обеспечиваться в период учебного процесса бесплатным горячим питанием из расчета 40% стоимости дневного рациона для детей-сирот.

п.7 Министерству образования совместно с Министерством здравоохранения Республики Казахстан, главе Алматинской городской администрации предусмотреть полное обеспечение детей-сирот и детей, находящихся под опекой, обучающихся в высших учебных заведениях, бесплатными путевками в лагеря отдыха, в том числе санаторного типа, дома отдыха, студенческие оздоровительные лагеря, а при наличии медицинских показаний - в санатории соответствующего профиля. Средства на эти цели предусматриваются

Юридический уголок

в бюджете социального страхования.

Расходы, связанные с проездом (а при необходимости и сопровождающих лиц) до места отдыха (лечения) и обратно, а так же приобретением дополнительных путевок производятся за счет ассигнований, выделяемых на содержание учебно-воспитательного учреждения.

п.13. Дети-сироты зачисляются на полное государственное обеспечение, выплачивается стипендия в соответствии с действующим порядком, а также оказывается материальная помощь из средств стипендиального фонда.

При оформлении академического отпуска по медицинским показаниям сохраняется материальное обеспечение в установ-

ленном порядке.

п.14. Разрешить ректорам высших учебных заведений: а) оплачивать в период каникул по нормам служебных командировок суточные расходы за время пребывания в пути и проезд в то учреждения и семьи, где они воспитывались, за счет ассигнований учебных заведений, б) выдавать не выезжающим в места организованного отдыха в дни каникул, а также в период болезни, наличные деньги в пределах стоимости установленной нормы на питание с учетом торговой наценки.

п.16. Принимаемые в вуз вне конкурса обязательно представляются жилью.

п.17. Имеют право на безвозмездное получение в собственность занимаемых ими жилых помещений государственного жилищного фонда.

Профком студентов КазГУ

От сессии до сессии

(портрет студента в реалиях сегодняшнего дня)

Попытаемся представить современное студенчество в статистических данных: цифрах и фактах. Учебный год в вузах теперь начинается с 1 сентября. К великой радости всей учащейся братии в Лету канула самая грозная повинность – сельхозработы. Сегодня на первом плане у студента стоит вопрос: как выжить? Стипендии назначаются дифференцировано, в зависимости от успеваемости. Так что стимул для учебы вполне реален. Сегодня базовая стипендия студентов КазГУ составляет 840 тенге, для успевающих предусмотрены различные надбавки. Отличники получают 1176 тенге (больше на 45%), хорошисты 970 (плюс 30%). Предусмотрены и другие виды надбавок. Есть особая, президентская стипендия в размере 1670 тенге.

На первый взгляд суммы выглядят не так удручающе (напомним, что минимальная заработная плата сегодня составляет 300 тенге). Но сопоставим их с минимальными потребностями. Подавляющая часть студентов живет в общежитиях. Плата за проживание там составляет 280 тенге за учебный год. Сегодня, из-за нехватки

средств на капремонты большинство общаг напоминают удручающее зрелище. Жизнь там превращается зачастую в "науку выживания". Поезд в общественном

транспорте для студента обходится недорого, при условии, что вовремя приобретен проездной стоимостью в 50 тенге, который обычно действует на контролеров, как красная тряпка на разъяренного быка.

В продуктовых магазинах студенты покупают в основном хлеб по 20 тенге, различные макароны (от 45 до 80 тенге), иногда студенческая братия позволяет себе побаловаться молоком (23 тенге). Невостребованными остаются чаще всего

колбаса, консервы, конфеты и мясо. "Балуется" студенты и водочкой.

Примерно третья часть студенческой массы к концу второго курса "брачуются",

вила их взглянуть на это дело. Чаще всего современный студент промышляет на барахолках и подобных ей местах. Болеет среднестатистичный студент дважды в год. Основные хвори – простуда и переломы различной степени тяжести.

Покухать в студенческой столовой комплексно обойдется в 150-180 тенге. Нужно сказать, что готовят там довольно неплохо. В принципе, возможности студенческой "степехи" на этом иссякают. Но будем смотреть здраво на вещи: кроме всего прочего, молодые люди умудряются покупать вещи – джинсы или куртку, подстригаются, ходят в

кино и на дискотеки. Подавляющее большинство студентов подрабатывает, а 10% имеют реальную возможность ощущать родительскую поддержку. Определенная часть нашего студенчества имеет собственные авто, причем предпочитают иномарки. Сегодня многие студенты в стенах нашей alma mater просчитывают свое будущее, только вот мало кто связывает его с работой по специальности.

Александр РОЖКОВ,
преподаватель КазГУ

Заманың нарық болса маман да соған сай болғай

Экономика және әлеуметтану факультеті осы атпен жаңарып құрылғанына көп бола қойған жоқ. Дегенмен бүгінде жұртшылық арасында қай жағына болсын үлкен беделге ие. Оның бір ұштығы осы заман талабынан туындап отырғандығынан да болар. "Заманың түлкі болса тазы болып шал" деген шала ұғымды мақалдың маңызы артқан шағы да осы нарық уақыты ғой, содан да шығар, осы факультетке түскендерден түсуге тілек білдіргендерді өте молынан

кездестіруге болады.

Нарық анау-мынау қайыруға көнбейтін қасаң жүйе. Көз соқталас осы жән-ау дегеннің еркелігін көтере бермейді. Сондықтан атауының өзінен көрініп тұрғандай факультетті мамандары болашақта негізінен осы жүйені бақылап басқаратын өкілдер болмақ. Тәуелсіз мемлекет жолында оның даярлап шығаратын мамандары сол үддемен көрініп жүретін еліміздің келешек тұтқалары болмақ. Факультетте бірнеше бөлімдер бойынша саланы терең-

детіп оқыту жолға қойылған. Олардың бөріне де тәжірибелі мамандар тәлм береді. Соңғы аз уақытта факультеттің құрамына қосылған маркетинг, мемлекеттік реттеу және коммерция тәрізді екі бөлімнің көтерер жүктері ала бөтен. Бұл қос бөлімде отыздың үстінде студент оқып білім нәрімен сусындауда. Экономикада дәл қазіргі кезеңде қат болып отырған осы саланың қажеттілігі айтпаса да түсінікті. Тұтынушы мен өнім өндіруші арасындағы байланыстың

сәйкестігіне қызмет етуі тығырықтағы уақыттың өзі қажет еткен, әсірелей айтқанда мемлекеттік сұраныстың өзіңдей. Енді біршама уақыттан кейін оның алғашқы қарлығаштары да түлеп ұшақ.

"Адамның адамшылығы істі қалай бастағандығынан көрінеді, қалай аяқтағандығымен емес", - деп Абай атамыз айтпақшы, алғашқы аяқ алыс кейбір "әттеген-айларды" ақтап алатындай.

Қуанышбек ҚАРИЕВ,
ҚазМҰУ-дың 4 курс студент

Коллективный договор должен неукоснительно выполняться обеими сторонами

Состоялся очередной пленум профкома КазГУ

Присутствующие ознакомились с информацией о проделанной работе. Так, в августе совместно с НАН РК была проведена школа профсоюзного актива, в которой приняли участие более 40 членов профсоюза. Совместно с обществом "Семи муз" приняли участие в праздничных торжествах, посвященных 150-летию со дня рождения Абая. Подведены итоги детского отдыха и оздоровления сотрудников.

В сентябре на заседании профсоюзного комитета была заслушана информация начальника Управления капитального строительства КазГУ; состоялась встреча с сотрудниками Минсоцобеспечения; были проведены проверки охраны труда и техники безопасности на биологическом факультете; встреча по приглашению Казахстанского пресс-клуба с министром образования М. Журиновым.

О ходе выполнения коллективного договора со стороны администрации на пленуме рассказал проректор по административно-хозяйственной части А. Арещенко. Он назвал конкретные мероприятия и цифры по решению социальных вопросов сотрудников университета. 21 сотруднику была оказана материальная помощь на сумму более 54 тыс. тенге. В ознаменование 50-летия Победы оказана материальная помощь ветеранам Великой Отечественной войны размером в 1 млн. 42 тыс. тенге. А в честь 60-летия КазГУ 742 сотрудникам было выплачено более 775 тыс. За этот период нуждающиеся в жилье сотрудники получили места в наших общежитиях.

В своем выступлении председатель профкома доцент Л.Ахметова подчеркнула, что наш большой коллектив обязан знать как живет и действует университет в целом. И не случайно традиционный сентябрьский отчет ректора К.Н.Нарибаева на Ученом совете об итогах учебного года, и не случайно традиционным становится октябрьский отчет администрации и трудового коллектива в лице профкома работников КазГУ. Согласно п.2 коллективного договора об обеспечении повышения квалификации научно-педагогических кадров в этом учебном году повышение квалификации проходили по университету всего 184 человека, это примерно 10-12 процентов от общего числа профессорско-преподавательского состава. За этот период не было ни одной жалобы по поводу умышленного непредоставления или изменения запланированного повышения квалификации.

Беглый анализ показывает, что резко сократилось число преподавателей, повышающих квалификацию в ближнем и дальнем зарубежье. Нужно искать и найти наиболее приемлемые в наших условиях пути восстановления связей.

Например, путем подписания взаимовыгодных двусторонних договоров между ведущими вузами СНГ.

Профкомом были проведены выборочные проверки различных подразделений факультета на предмет укрепления дисциплины и труда. Уточнены должностные инструкции, регламентирующие права и обязанности каждого сотрудника КазГУ.

Спортивный клуб университета совместно с комиссией по вопросам оздоровления и отдыха сотрудников проделал определенную работу по организации оздоровительных мероприятий для преподавателей и сотрудников университета. В профком с января 1995 г. по настоящее время поступило 24 заявления от сотрудников. Все они рассмотрены по существу, ответы по принятым мерам даны в письменном виде. Ведется в профкоме и присм посетителей. Но в настоящее время профкому до конца необходимо отработать механизм рассмотрения заявлений сотрудников на местах через председателей профбюро (согласно коллективного договора).

В докладе председателя профкома были рассмотрены и проанализированы все пункты коллективного договора, заключенного с администрацией. В заключение Ляйля Сейсенбековна сказала: наконец-то большинство поняло суть колдоговора. Выяснили, что это не желание профкома "поручководить" и пр., а элементарные гарантии нашего общего труда. Теперь многие вопросы стали решаться гораздо проще. Цивилизованные отношения между трудовым коллективом и администрацией по-настоящему вступили в свои права.

На пленуме были также обсуждены многие другие вопросы, касающиеся жизни и деятельности нашего вуза.

Подготовила Маншук МУКАШЕВА,
пресс-центр профкома КазГУ

Таяуда ҚазМУУ-дың журналистика факультеті оқытушылары мен студенттерінің арасында зерттеуші-ғалым, әдебиет және өнер институтының аға қызметкері Үмкүлтай Сұхпанбердинамен кездесу өтті.

Кездесу барысында белгілі болғандай зерттеуші-ғалым қазақтың 19 ғ. аяғында шыққан ең алғашқы баспасөзінің жемістері "Түркістан уалаяты" мен "Дала уалаяты" газеттерін, сондай-ақ 20 ғ. бірінші ширегінде қазақ зиялылары А. Байтұрсынов, М. Дулатов, М. Жұмабаев, Ж. Аймауытовтар шығарып тұрған "Айқап" журналы, "Қазақ тілі" газеттері туралы ең алғашқы болып, әрқайсысына жеке-жеке библиографиялық талдау еңбектерін жазғанын сез етті.

Шежіреші ғалым – қонақта болды

Қазақ баспасөзі тарихына көп еңбек сіңірген белгілі ғалым Үшкүлтай Сұхпанбердина студенттермен кездесіп, пікір алысты

Үшкүлтай Сұхпанбердинаның 1961ж. бастап Мәскеудің Салтыков-Щедрин атындағы кітапханасында тер төгіп ізденуі арқасында сақталып қалған аздаған ғана даналарын қадағалап зерттеп, кейінгі ұрпаққа теңдесі жоқ ғылыми-библиографиялық кітаптарды жазып шыққаны тыңдаушыларын әрқайсысының тула бойында қызығушылық тудырды.

Құрметті оқырман қауым!
Кімде-кім "Түркістан уалаяты", "Дала уалаяты", "Қазақ", "Қазақ тілі", "Айқап" газет-журналдары туралы құнды библиографиялық топтама кітаптарды алып оқимын десе, "Қазақ энциклопедиясы" баспасына яғни 67-68-56 телефоны арқылы қонырау шалып, сауалдарына болады

Ғабит АБЗАЛБЕКОВ,
ҚазМУУ-дың студенті

Без книг люди перестают мыслить

Новоиспеченным студентам КазГУ мы советуем сразу познакомиться с нашей библиотекой. Все годы учебы она будет "палочкой-выручалочкой", ведущей в мир мудрых мыслей. Научная библиотека университета — самая крупная вузовская библиотека республики. Чтобы ориентироваться в поступающих новинках, библиотека выпускает специальный информационный бюллетень. Особый интерес представляет собрание редких книг. Их сегодня в библиотеке почти 15 тысяч. По всем интересующим отраслям вы можете найти сведения в абонементах. А те книги, которых нет в наличии, можно заказать по МБА.

В библиотеке всегда вам рады помочь, только будьте осторожны с книгами, обращайтесь с ними аккуратно и не теряйте. Ведь сегодня восстановить многие издания практически невозможно.

Николай РЕЛИН, аспирант

С натуры

"Общига" — дом родной?

Если сказать, что условия жизни в студенческих общежитиях далеки от идеальных, значит не сказать ничего. Выбитые стекла, сломанные замки и двери, одна душевая на пятиэтажное здание — это далеко не полный перечень всех "прелестей" жизни. Особенно трудно приходится тем, кто привык к домашним условиям и воспринимает общежитие с тугом. Однако не все склонны драматизировать ситуацию. Многие студенты придерживаются мнения, что ты сам должен решать свои проблемы, не дожидаясь, пока кто-нибудь за тебя сделает это.

Некоторые студенты, стараясь не замыкаться на социально-бытовых трудностях, ищут себе отдушину, где могли бы спрятаться от них. Одни предпочитают появляться в общежитиях только для того, чтобы переночевать, другие стараются создать на базе своей комнаты комфорт, который бы соответствовал их представлению о нормальной жизни.

Стати, администрации общежитий уверены, что во всех своих бедах студенты должны винить только себя. Мы, мол, не заставляем их ломать мебель, пить и выбрасывать мусор с балкона. Все могло быть вполне нормально, имей студенты хоть капелку уважения к себе.

Однако студенты не были бы студентами, если бы не сумели сохранить оптимизма, присущего им во все времена. Нужно просто не замечать или подходить к трудностям как к чему-то сиюминутному.

Возможно не стоит впадать в депрессию только из-за того, что кто-то из соседей пошумел или "продегустировал" без приглашения твой обед. Однако, думается, что все было бы гораздо счастливее, если бы вода из под крана шла постоянно, электропроводка была в полном порядке, а студентов сближали не только печали, но и радости!

Айбек ЮСУПОВ,
аспирант

Біріккен Ұлттар Ұйымына 50 жыл

Біріккен Ұлттар Ұйымының 50 жылдығына арналған ғылыми конференция университетте қазан айының 17 жұлдызында болып өтті. Конференцияны ұйымдастырушылар — университеттің халықаралық қарым-қатынас факультеті мен халықаралық қатынастар және Қазақстан Республикасының сыртқы саясаты кафедрасы. Конференцияны университеттің ғылыми істер жөніндегі проректоры профессор З.А.Мансуров мырза ашты. Конференцияға Қазақстанның сыртқы істер министрі Қ.Тоқаев, БҰҰ-ның Қазақстандағы өкілі Рейнроуз, республиканың сыртқы істер министрінің орынбасары В.Войнов мырзалар қатысып, сөз сөйледі. БҰҰ-ның тарихы, қазіргі кездегі қызметі ондағы структуралық өзгерістері туралы Рейнроуз мырза қысқаша сөйлеп өтті. Конференциядағы негізгі баяндаманы Қазақстан республикасының сыртқы істер министрі Қ.Тоқаев мырза жасады. Әрі өзінің таяуда жарық көрген "БҰҰ: бейбітшілік үшін" кітабымен таныстырды. Конференцияға өкімет басшыларымен қатар халықаралық қарым-қатынас факультетінің студенттері белсене қатысып, ағылшын, неміс тілдерінде баяндамалар жасады. Олардың экологиялық, демографиялық мәселелерге байланысты тың ойларды ұсынған баяндамалары тартымды болды.

Сейфолла САПАНОВ,
халықаралық қарым-қатынас факультетінің ассистенті

Қуттықтаймыз!

Мерзімі баспасөз кафедрасының аға оқытушысы, жазушы Ұмбетбай УАЙДИНДІ 60 жасқа толған мәртебелі черекесімен қуттықтаймыз.

* * *

Университеттің оқу бөлімінің аға инспекторы А.С. ЦОЙДЫ 50 жылдық мерейтойымен қуттықтаймыз.

Пожелания газете - газетке тілек

С получением университетом статуса автономного в вузе произошло много разительных перемен. В частности выходит и набирает силу газета "Қазақ университеті - Казахский университет". В этом году её выпуски были посвящены таким значительным событиям, как 60-летие университета, 50-летие Великой Победы. Не ускользнуло от внимания нашего издания такие важные рубежи в жизни КазГУ им. аль-Фараби как очередной набор студентов и начало нового учебного года. Судя по многочисленным отзывам у газеты складывается своя аудитория. Высказываются много советов и пожеланий, за которые мы премного благодарны всем нашим читателям. Вот некоторые из них: Заханова Зауре, Серімова Айнуір, Жүнісбаева Төлқын, халықаралық журналистика бөлімінің студенттері: "...Жалпы газеттің көтерген мәселелері орынды, өңімелері тартымды. Ұстаздар қауымының өз лебіздерін білдіруі кенірге қуаныш ұялатарлық. Дегенмен, газет бетінен студент қауымының атсалысуы әзірге мез емес екені көрініп тұр. Студент өмірінен, жатақхана өмірінен ұсыныстар, хабарлар беріліп тұрса нұр үстіне нұр болар еді".

Надежда Борисовна, студентка филологического факультета: "Хотелось бы видеть нашей газете так называемую "прикладную" информацию. Это могут быть юридические консультации, информация сотрудников студенческого профкома о льготах для студентов, данные о наличии путевок и конкурсах в КазГУ".

Бетебаев Жұмабек, тарих факультетінің студенті: "Газеттің мұнан да қызығырақ, тартымды болғаны қалар едік. Ол үшін студенттерді ойландыратын мәселелерді жиі көтерген дұрыс сияқты".

Серік Турмаханұлы, студент факультета востоковедения: "В газете можно было бы открыть дискуссионный клуб, где мы бы обменивались мнениями о наиболее важных вопросах. Ведь проблем сегодня ой как много. Побольше иллюстраций, пусть в газете будет побольше фотографии и рисунков".

Вета Кириллова, Айзада Аширбекова, студентки международного отделения факультета журналистики: "Я считаю, что наша газета - это возможность показать свои таланты. Почаще публикуйте стихи, рассказы, сочинения наших студентов. И думаю, неплохо было бы, если в каждом номере вы бы рассказывали об истории нашего КазГУ".

Бизазиев Ербак, Жылқайдаров Ерлік, Жүнісов Аскар, Жұртбаев Сұлқар, Шардарбекова Индира, Табылдиева Жазира, журналистика факультетінің студенттері: "Қазақ униаерситеті газеті өзімізге қызықты, шағын, оқуға ыңғайлы. Газеттің тиражы көбірек болса деген тілегіміз бар. Газетте университеттің мәдени, саяси, спорт жаңалықтары басылса, студенттік өмірдің қызықтары, басқа жоғарғы оқу орындарымен байланыстар, шетелдермен студент алмасу туралы жазылса дейміз. Біздің газетке айтар тілегіміз: осындай отпелі кезеңде тоқтаусыз шығар берсін".

Редакция үчет все ваши пожелания, только с вашей помощью газету можно сделать нужной и интересной.

Обзор писем подготовила преподаватель КазГУ
Маншук МУКАШЕВА

Юрий Алексеевич КРИКУНОВ

Высшее образование и журналистика Республики Казахстан понесли тяжелую утрату. На 63-м году после непродолжительной и тяжелой болезни скончался один из видных теоретиков и организаторов журналистского образования и науки в Казахстане, декан факультета журналистики КазГУ им аль-Фараби, профессор Крикунов Юрий Алексеевич.

Ю. А. Крикунов родился 26 сентября 1933 года в городе Алма-Ате. После окончания факультета журналистики КазГУ был направлен на работу в редакцию газеты "Правда Южного Казахстана" в Шымкент, затем в журнал "Народное хозяйство Казахстана" в Шымкент. С 1960 года Юрий Алексеевич работает на факультете журналистики КазГУ. Он прошел все ступени преподавательской работы в университете, от ассистента кафедры до декана факультета.

Возглавляя оставшийся долгое время единственным в республике факультет по подготовке журналистских кадров, профессор Ю. Крикунов весь свой талант ученого и организатора направлял на укрепление казахстанской журналистской школы и развитие теории научной журналистики. Один из первых он защитил кандидатскую диссертацию по психологическим проблемам журналистского творчества.

Профессор Крикунов имел талант притягивать к себе молодых, ищущих, мыслящих учеников. Лекции профессора - интереснейшая и памятная школа для журналистов республики. Удивительно честный, порядочный и очень работоспособный человек, профессор Ю. Крикунов являл собой пример настоящего Учителя, преподавателя, наставника.

Память о дорогом Учителе сохранят многочисленные ученики Юрия Алексеевича Крикунова.

Министерство образования
Республики Казахстан
Национальное агентство по делам
печати и массовой информации
Республики Казахстан
Ректорат Казахского
государственного национального
университета
им. аль-Фараби
Факультет журналистики

Құрылтайшы:

Әл-Фараби атындағы Қазақ Мемлекеттік ұлттық университетінің ұжымы.

Газет Қазақстан Республикасының Баспасөз және бұқаралық-ақпарат министрлігінде тіркеу туралы № 1242 куәлігі берілген

РЕДАКЦИЈАНЫҢ
МЕКЕН
ЖАЙЫ:
480078,
Алматы қаласы,
Әл-Фараби даңғылы,
71.

Телефоны: 47-28-16.

Редактор
Г. СУЛТАНБАЕВА;

жуапты хатшы -
А. Рожков;

көркемдеуші -
Д. Таранов;

компьютерде төрген -
Р. Шылғаубаева.

Ақылдастар алқасы:

Л. С. Ахметова,
Ө. Д. Дербісалиев,
З. А. Мансуров,
Студенттердің
кәсіподақ
комитеті

Жарияланған
материалдардағы
автордың көзқарасы
редакцияның ұстаған
бағытына сәйкес
келуі міндетті емес.

Номер КазМУУ-дың
редакциялық баспа
бөлімінде теріліп,
басылып шықты.

Таралымы - 1000 дана.
Тапсырыс № 135.

Әл-Фараби атындағы ҚазМУУ-дың ғылыми істер жөніндегі проректоры, Халықаралық Ғылым Академиясы Жоғары Мектебінің академигі, химия ғылымдарының докторы, профессор Зұлхаир Аймұхаметұлы МАНСУРОВҚА ұлы

Кадырдың

меңгілсіз қайтыс болуына байланысты университет ұжымы қайғырып, кеніл айтады.

Ректорат Казахского государственного национального университета им. аль-Фараби выражает глубокое соболезнование проректору по научной работе университета, академику Международной Академии Наук Высшей Школы, доктору химических наук, профессору МАНСУРОВУ Зулхаиру Аймухаметовичу в связи с безвременной кончиной сына

Кадыра